

Bijeenkomst
behandelwensgesprek
2 juli

Introductie

- *Voorstellen
- *Presentatie
- *Vragen

Vragen van patiënten op het spreekuur

- Wanneer start je het gesprek?
- Hoe leg je het dan vast?
- Wie breng je op de hoogte?
- Wat als ik het niet heb vastgelegd?

Waarom deze bijeenkomst?

Bespreek uw wensen op tijd!

Met uw familie en of vrienden (ook als u nog niet ziek bent)

Met uw huisarts (als u ziek bent).

- Informatie geven zodat u kunt nadenken over uw wensen
- Informatie voor naasten

- www.thuisarts.nl/wensen-voor-zorg-en-behandeling

Wat bespreken we vandaag?

Zorg in de laatste levensfase (palliatieve zorg)

Wensen in de laatste levensfase

Praten met uw naasten, uw huisarts/ POH-ouderen of wijkverpleegkundigen en andere betrokken hulpverleners

Stelling

- Palliatieve zorg is voor mensen die nog een paar weken te leven hebben.

Wat is palliatieve zorg

- Voor mensen met een levensbedreigende ziekte of langzame achteruitgang
- Gericht op comfort (kwaliteit van leven)
- Wat is voor u belangrijk, wat heeft u nodig?
- Lichamelijk, psychisch, sociaal, spiritueel

Mogelijkheden van (thuis)zorg

- Huisarts
- Wijkverpleging / Thuiszorg
- Vrijwilligers in de palliatieve zorg
- Geestelijk verzorger
- Praktijkondersteuner / Maatschappelijk werk / Psycholoog
- Hospice

Mantelzorg

Alle hulp aan iemand die ziek of hulpbehoevend is, door bijvoorbeeld een partner, kind, buurman/buurvrouw

Eventueel gecombineerd met professionele zorg thuis of het sociaal team

Mantelzorgers zorg goed voor uzelf

- www.mantelzorg.nl
- Mantelzorgconsulent STIP gemeente Heerde
- Lotgenotencontact STIP gemeente Heerde
- Vrijwilligers in de palliatieve zorg
- Rouwbegeleiding

Hier kunt u vast over nadenken

- Wat is belangrijk voor u in de laatste fase?
- Welke religieuze waarden vindt u belangrijk?
- Waar bent u bang voor?
- Waar wilt u sterven en wie zijn daarbij?
- Wat betekent sterven voor u?

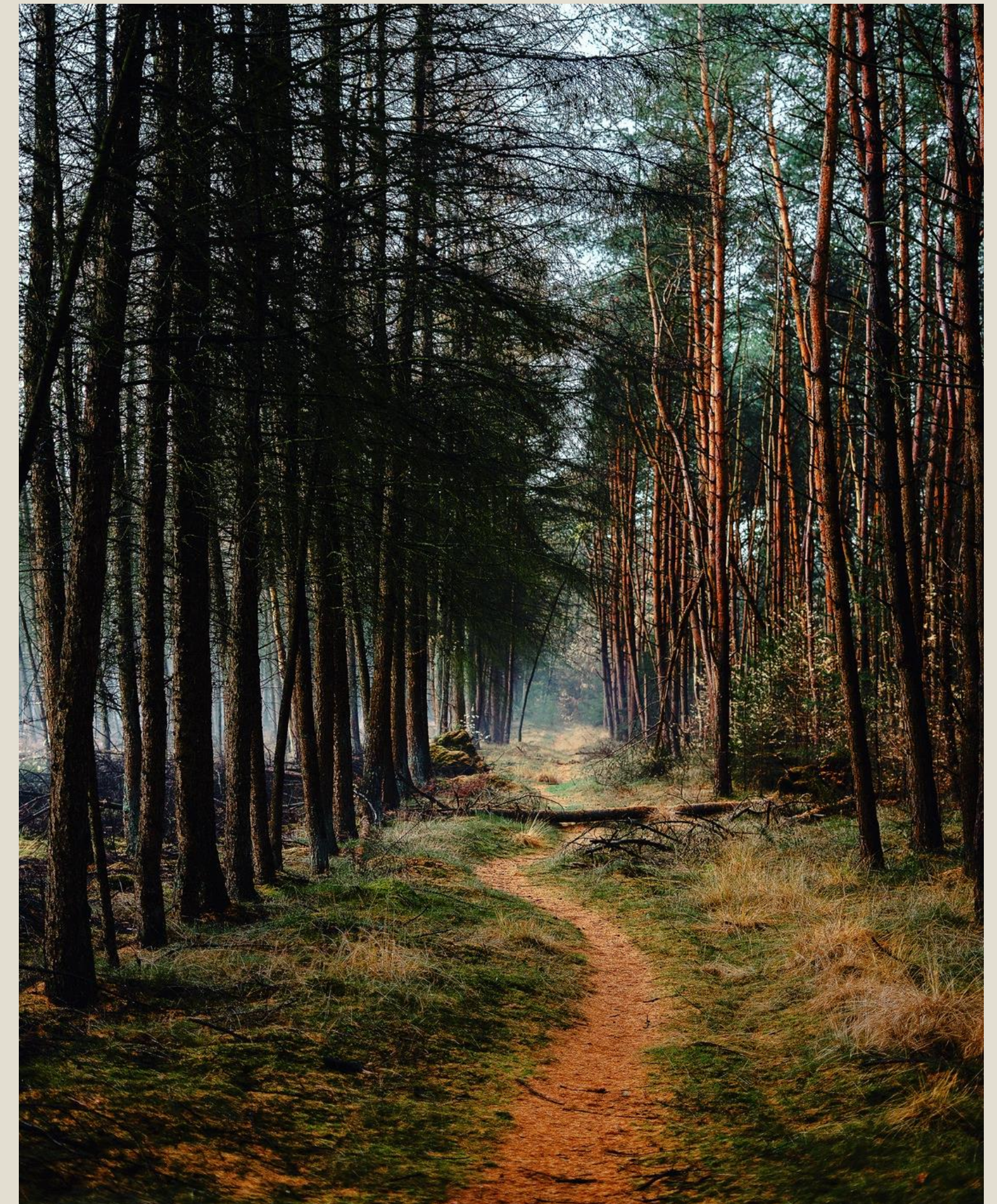

Praten over uw levenseinde

Zorg in de laatste levensfase (palliatieve zorg)

Wensen in de laatste levensfase

Praten met uw naasten en een arts

Filmpje praten over levenseinde

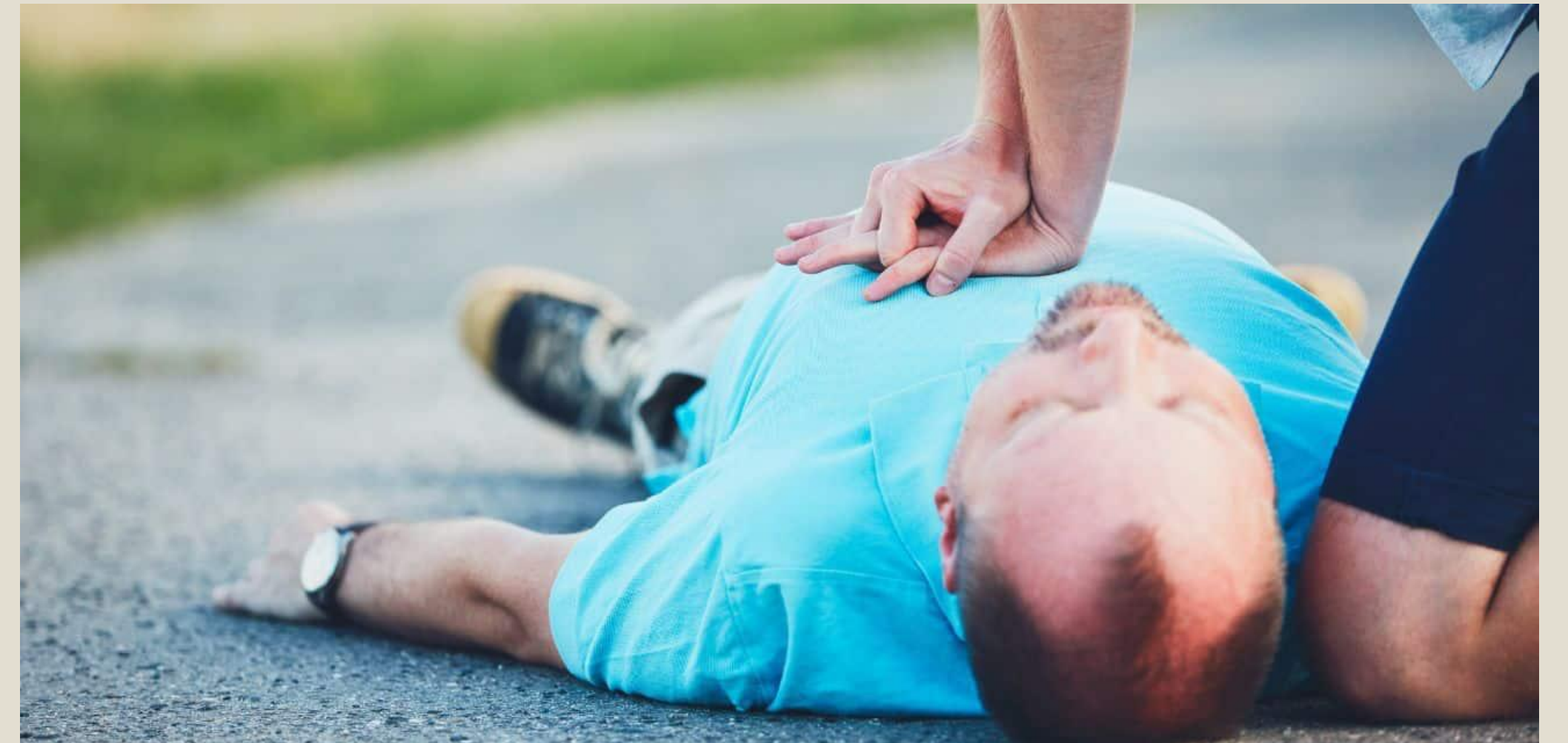
[Nadenken over het levenseinde \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

We gaan allemaal een keer dood.
Praat u daar wel eens over?

Beslissingen nemen

- Reanimeren
- Ziekenhuis en IC opname
- Euthanasie
- Palliatieve sedatie
- Keuzehulp: www.thuisarts.nl/keuzehulp
- Dossier huisarts: RIZA bekend bij de HAP

RIZA

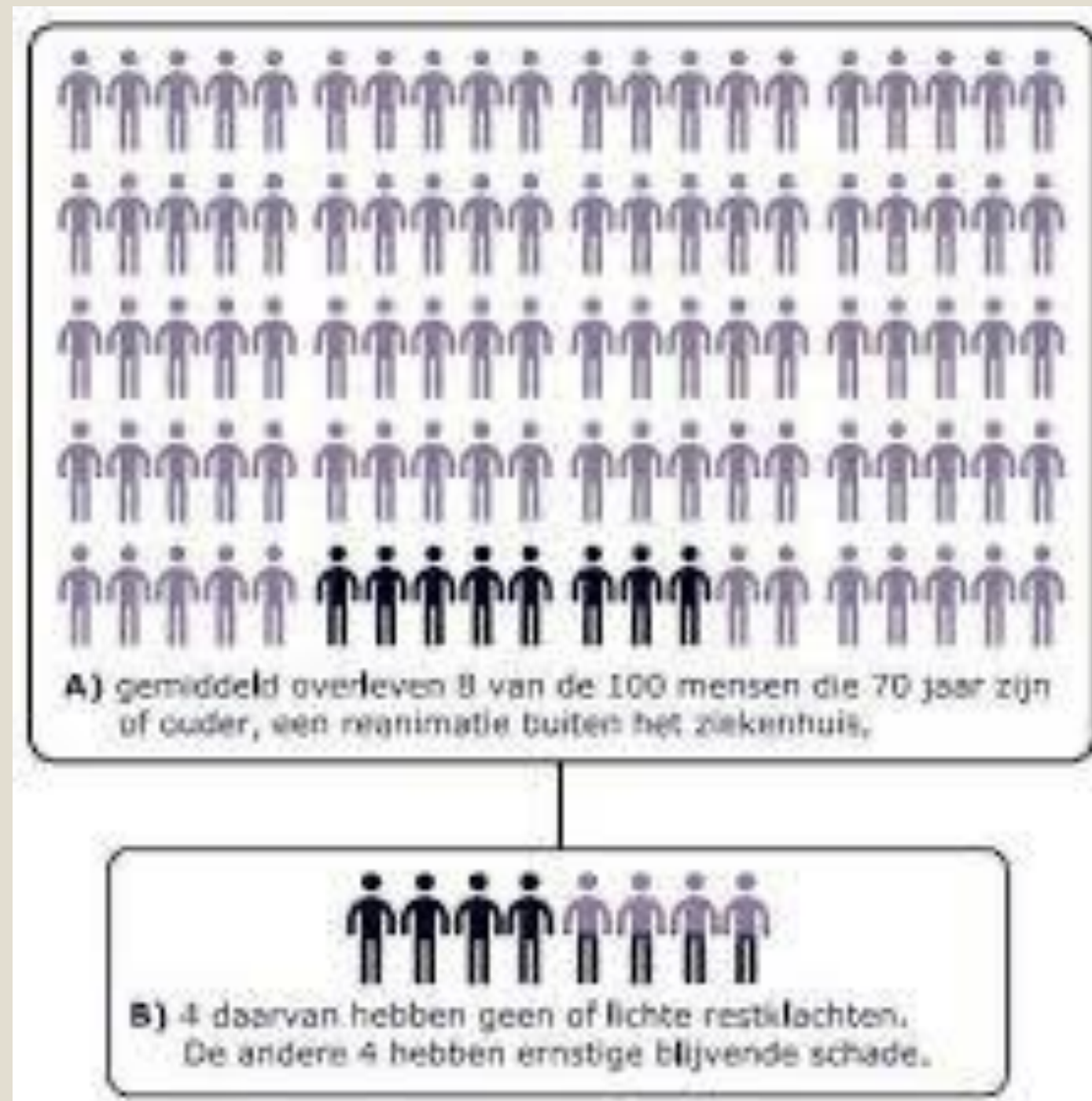
***R**eanimatie

***I**C opname

***Z**iekenhuisopname

***A**ntibiotica gebruik

Reanimatie

Denk aan reanimatie penning of tatoeage

Opname op de IC?

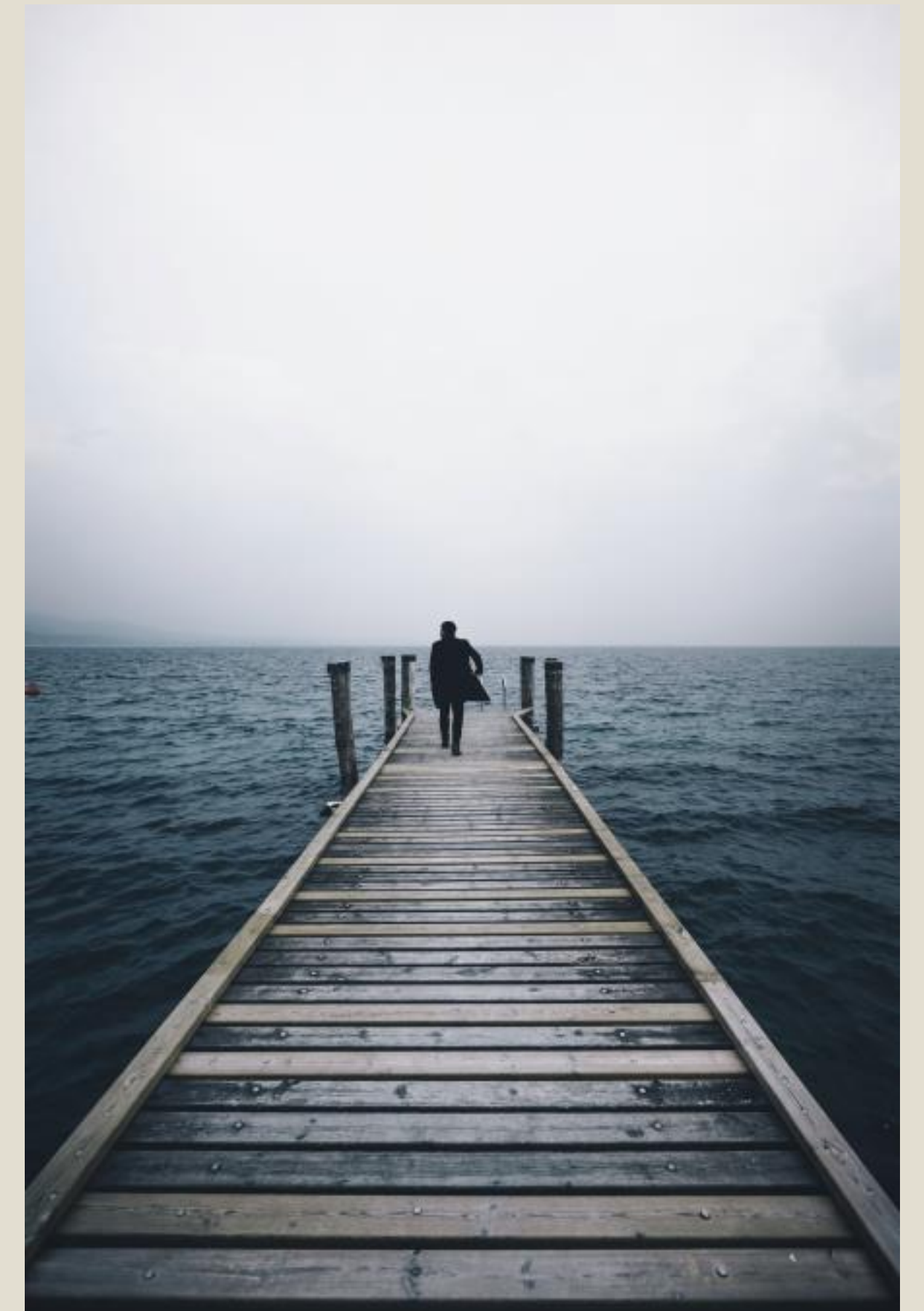
Ondersteunen van belangrijke lichaamsfuncties, zoals ademhaling of bloedsomloop, met speciale apparatuur

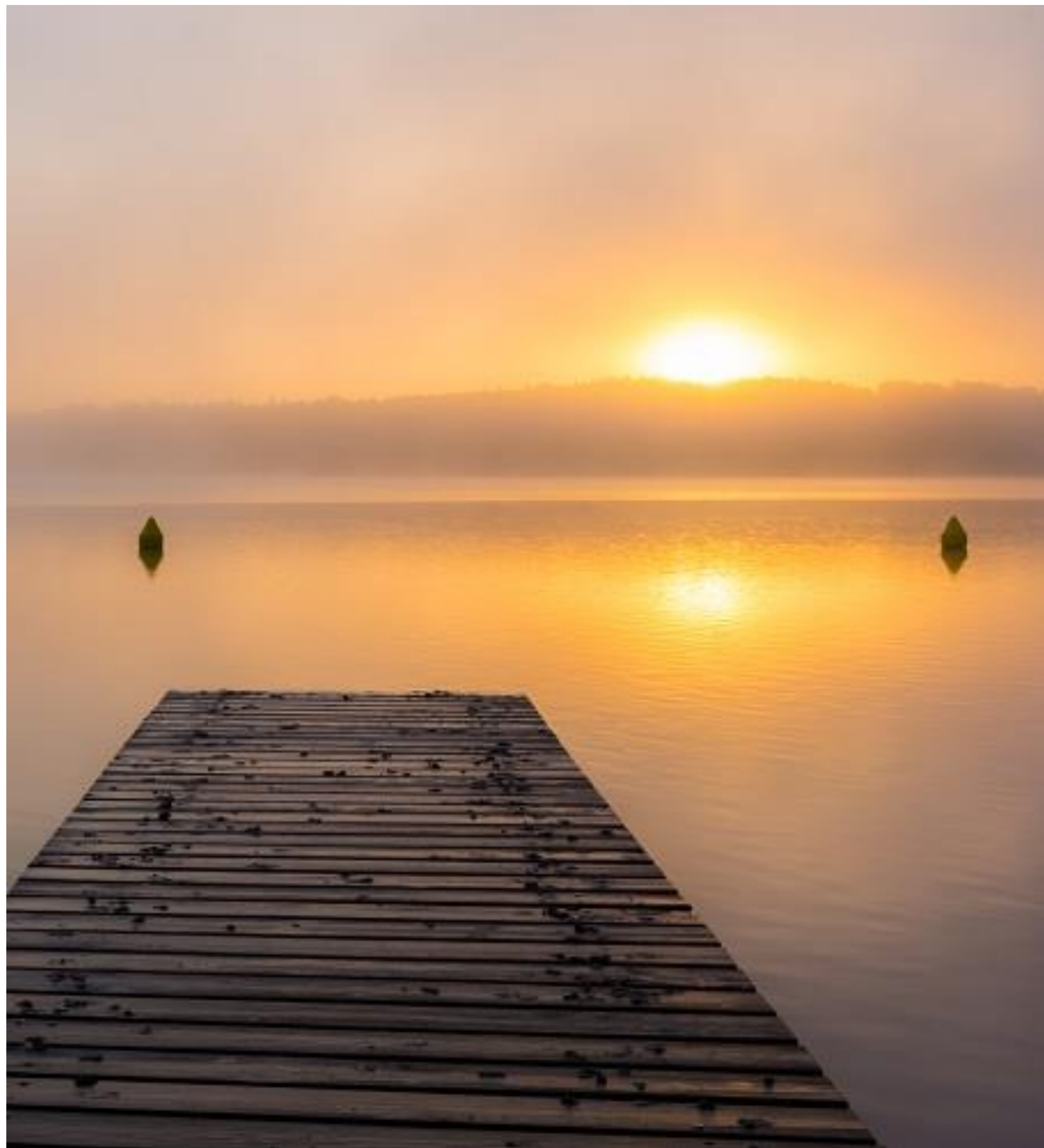
Gespecialiseerde artsen en verpleegkundigen

Euthanasie

- Wat is euthanasie
- Alleen op verzoek de patiënt
- Wettelijke criteria:
 - Vrijwillig: eigen keuze
 - Weloverwogen: wilsbekwaam
 - Uitzichtloos lijden: onbehandelbare aandoening(en)
 - Ondraaglijk lijden: het is niet meer vol te houden
 - SCEN arts

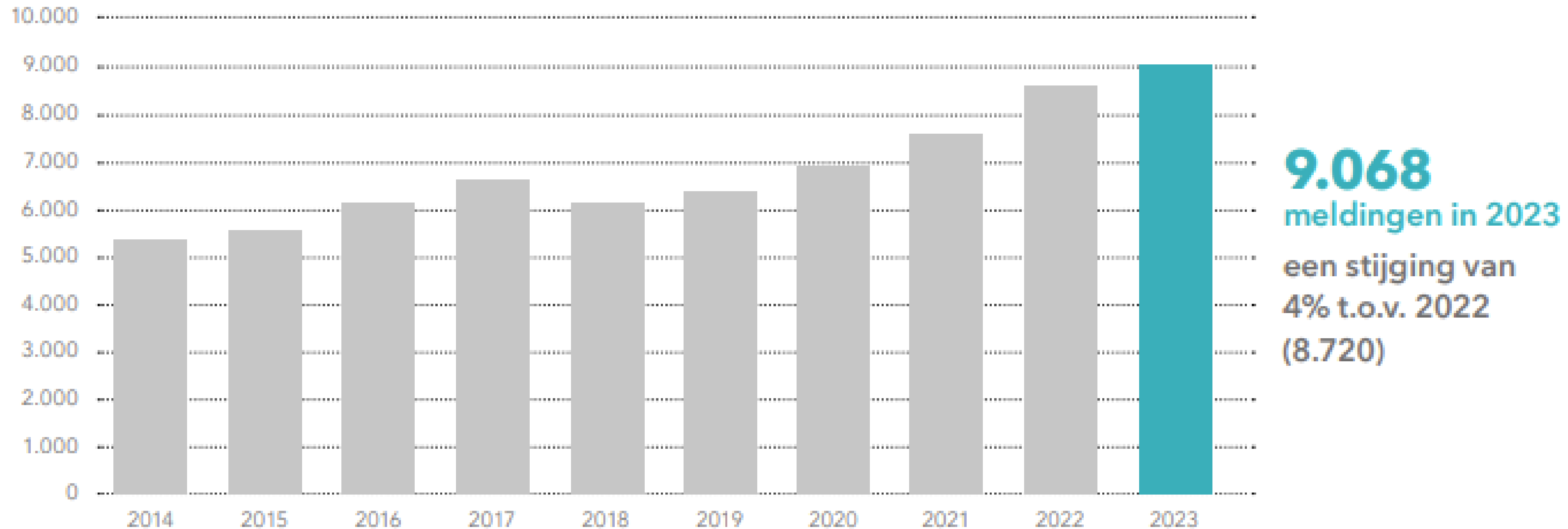

Het is een proces

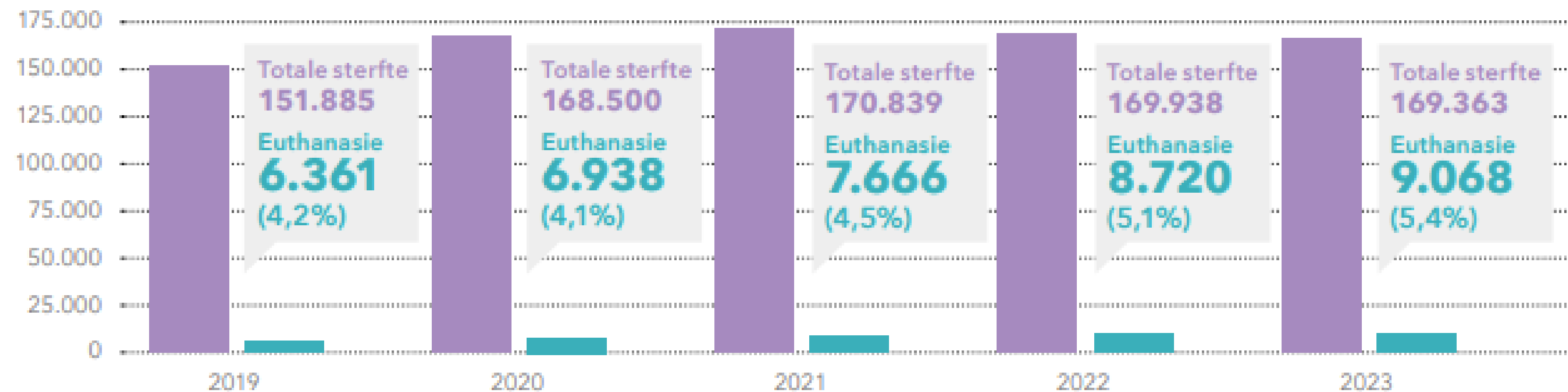
- Patiënt, huisarts en naasten trekken samen op in zorg
- Het besluit om euthanasie uiteindelijk te verrichten, is een gezamenlijk besluit van arts en patiënt.
- Invoelbaar
- Er klaar voor zijn

Euthanasie in Nederland

Meldingen van euthanasie bij de regionale toetsingscommissies

Euthanasie ten opzichte van het totaal aantal sterfgevallen

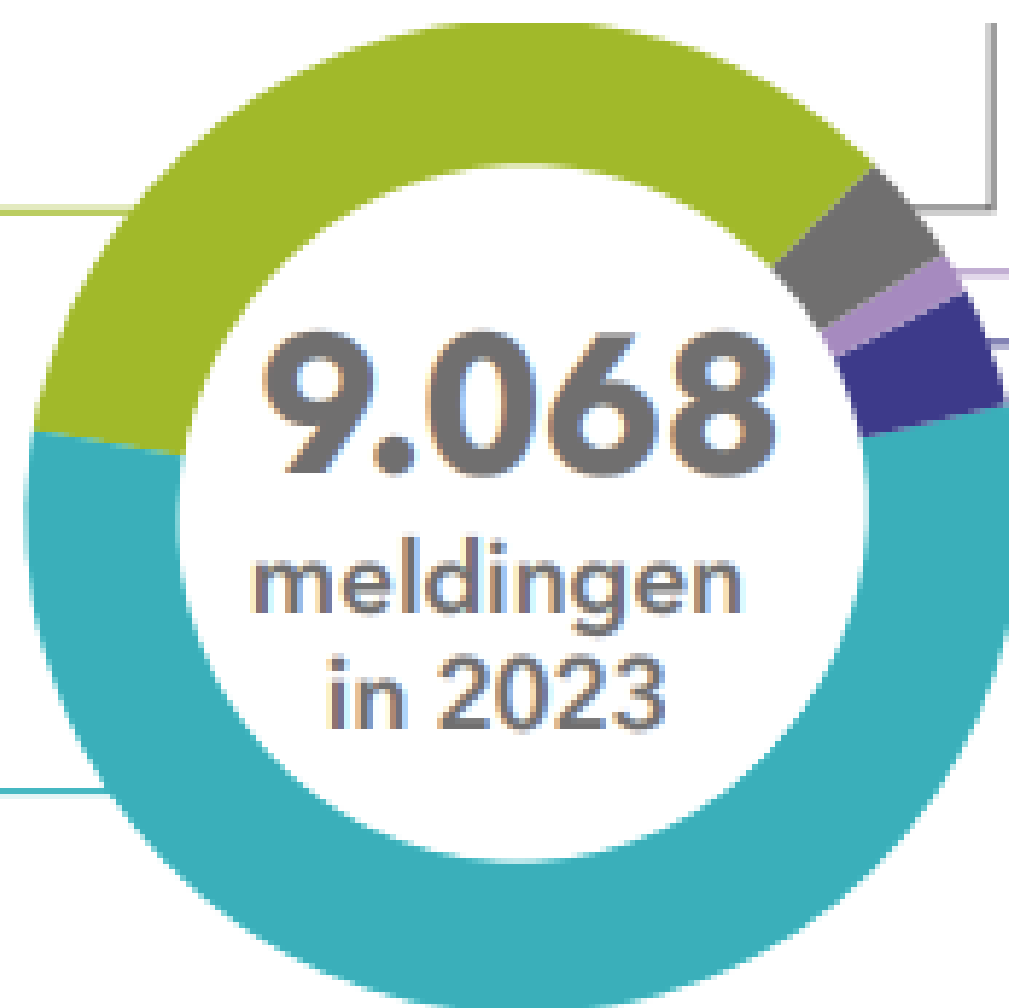
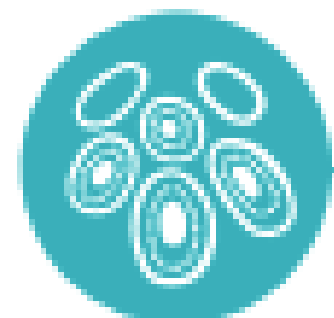
Bron totale sterfte 2023: www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/bevolkingsgroei/overlijden.

Bron meldingen euthanasie: [jaarverslagen RTE 2019-2023](#).

Overig
3.148
meldingen

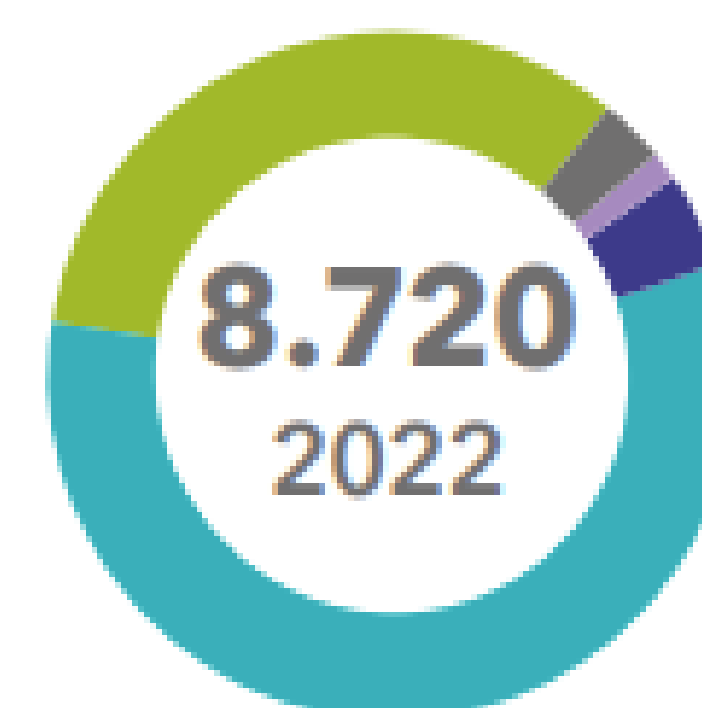
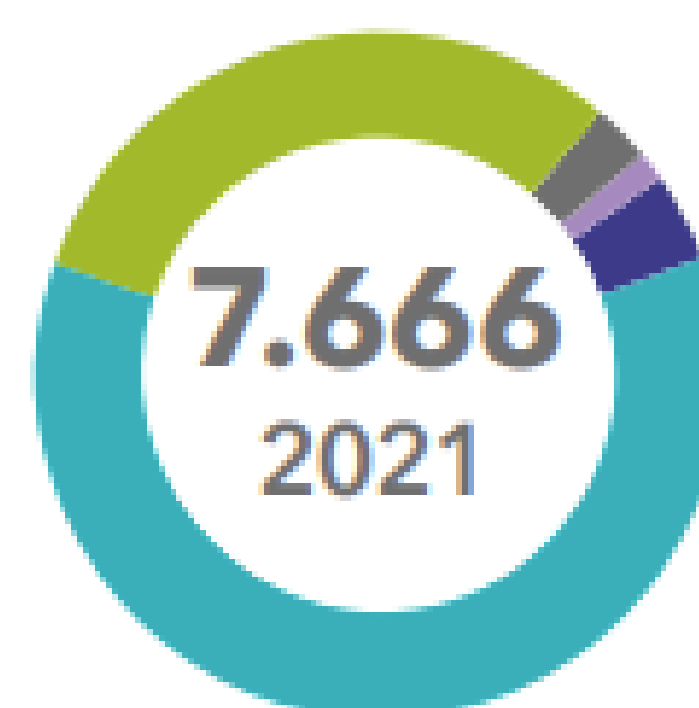
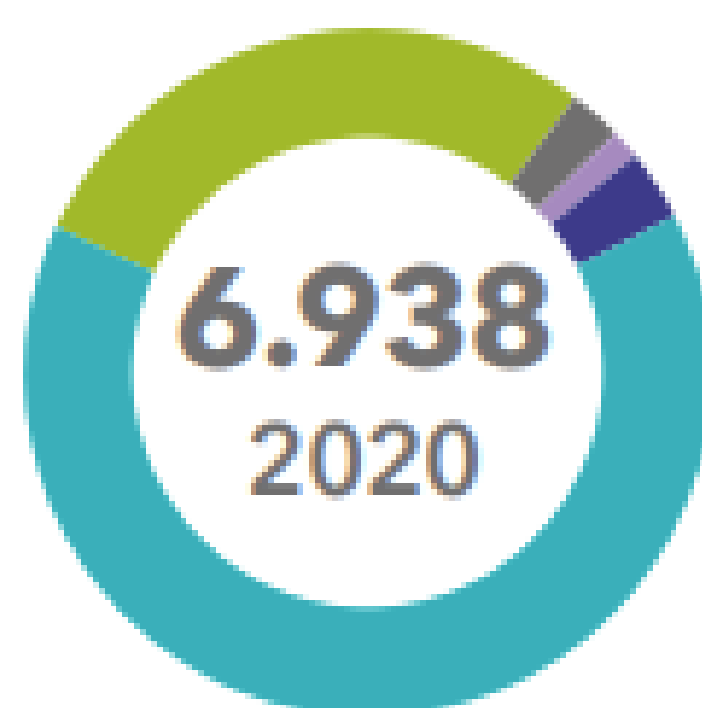
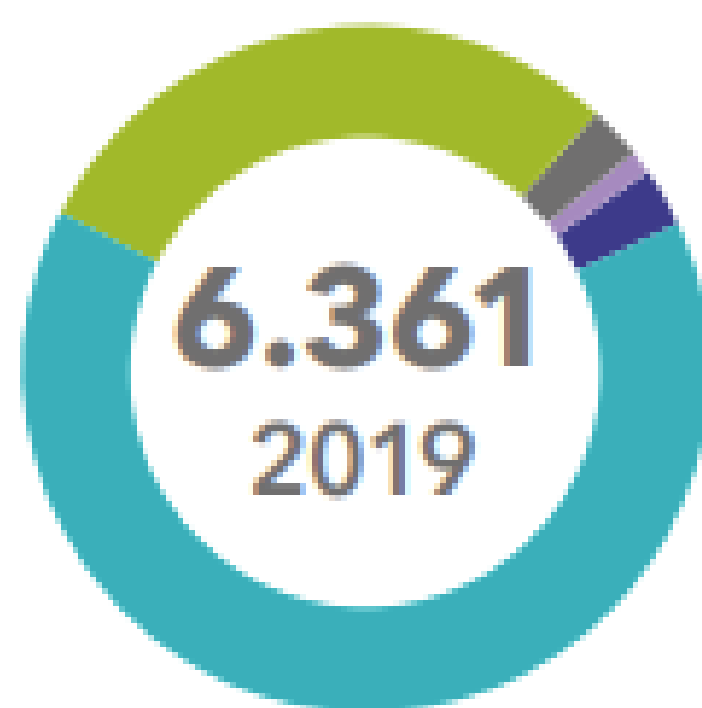
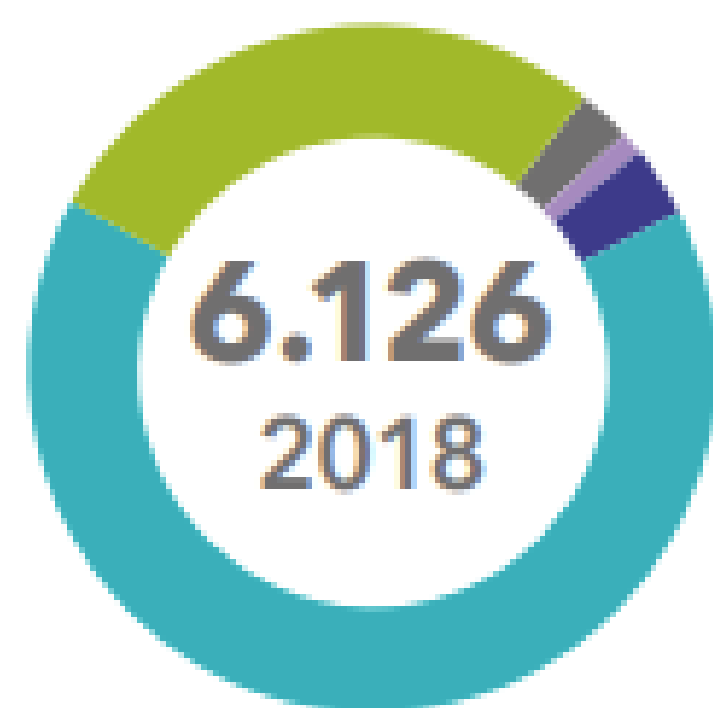
Kanker
5.105
meldingen

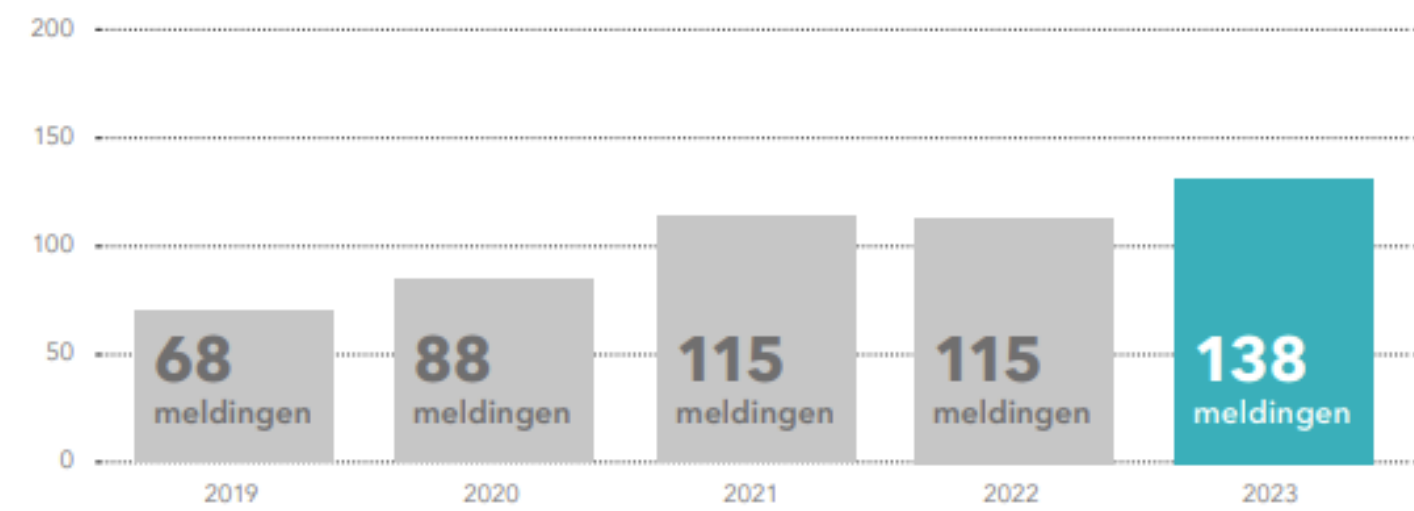
**Psychiatrische
aandoening**
138 meldingen

**Stapeling
ouderdoms-
aandoeningen**
349 meldingen

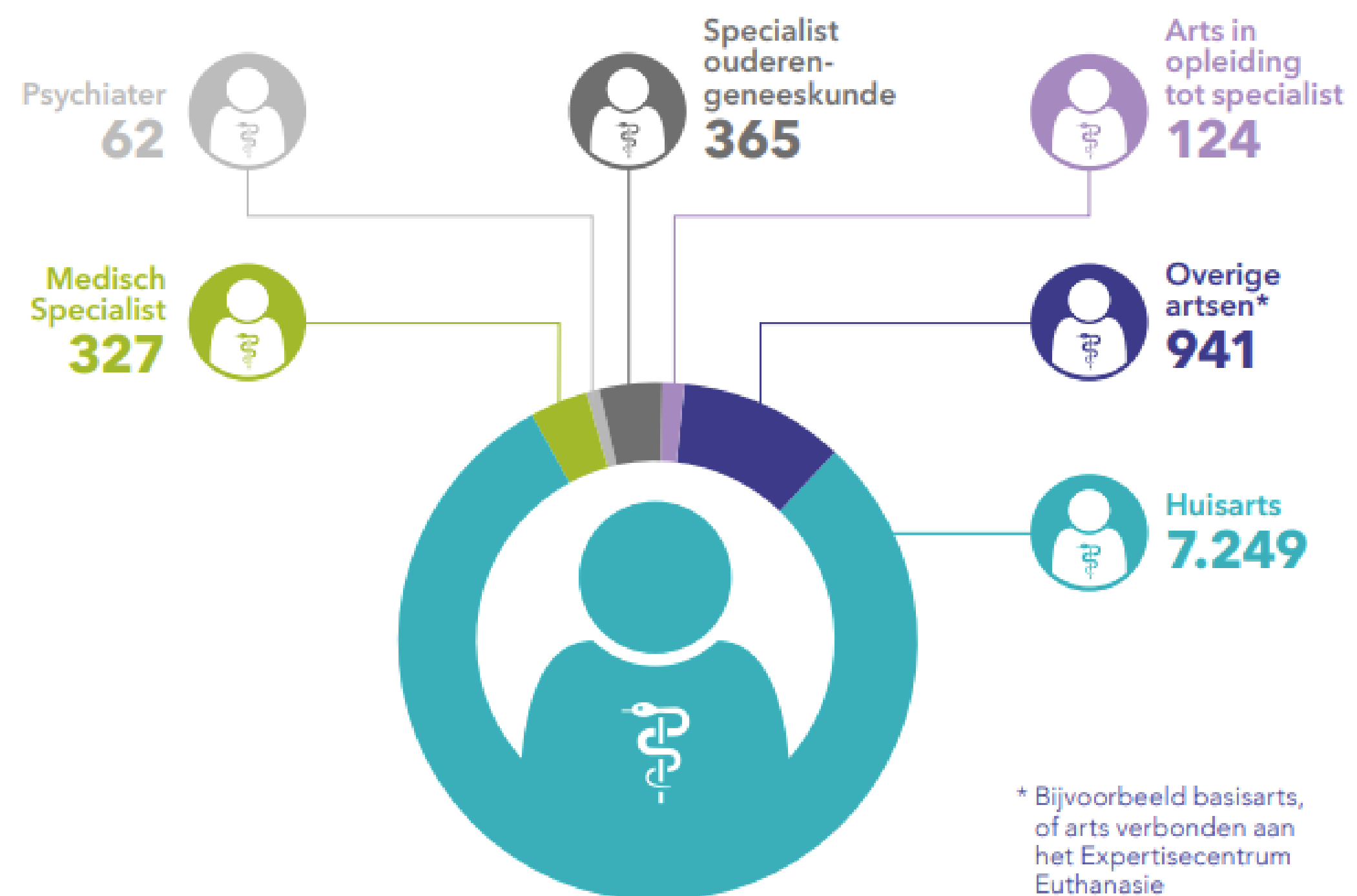
Aantal meldingen psychiatrie laatste vijf jaar

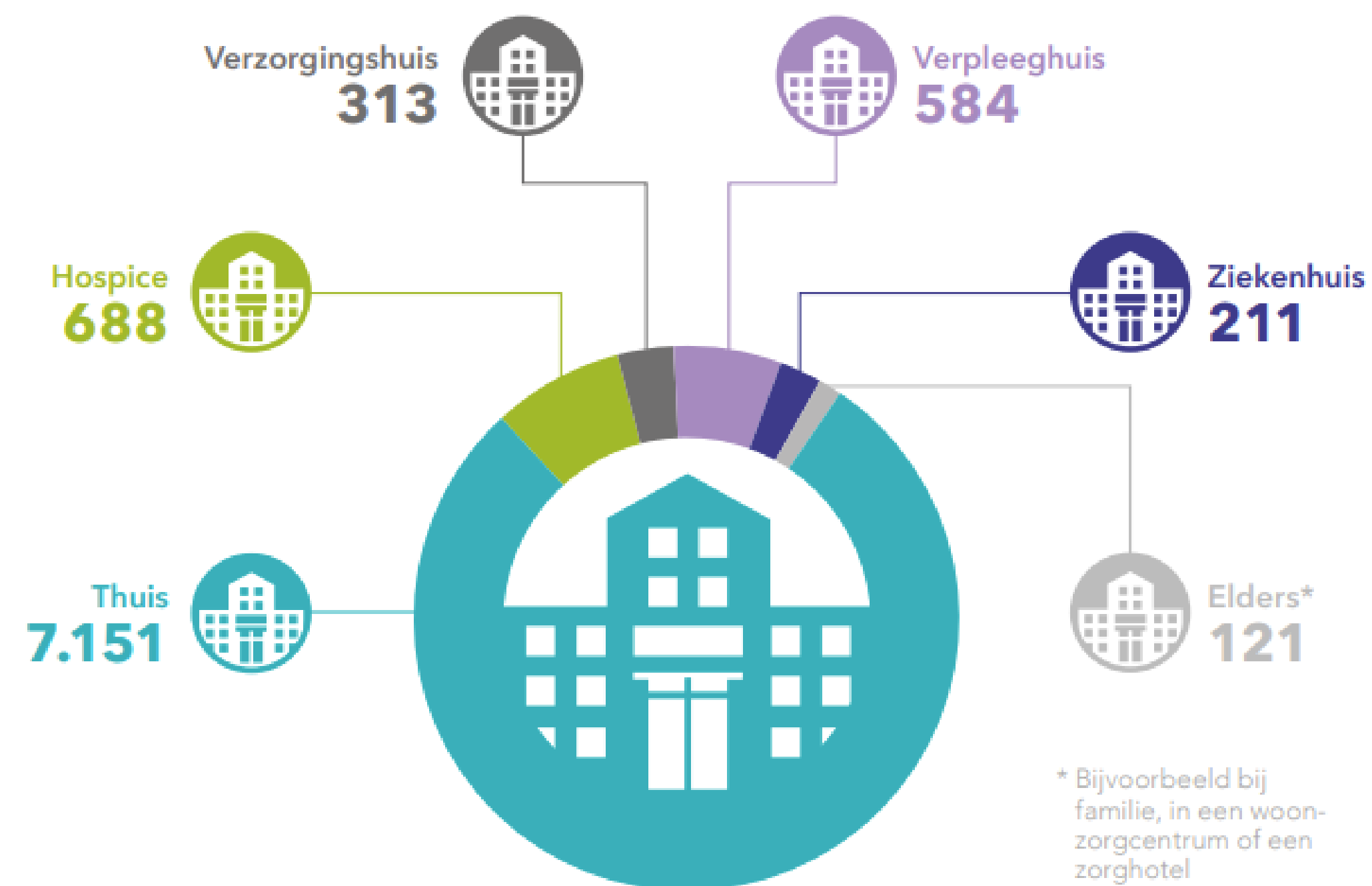
Aantal meldingen dementie laatste vijf jaar

Arts die het verzoek uitvoert

Locatie van levensbeëindiging

Euthanasie door arts Expertisecentrum Euthanasie

Aandoening bij uitvoering door Expertisecentrum Euthanasie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
 Dementie	70	96	96	118	146	163
 Psychiatrische aandoening	56	62	88	98	90	87
 Stapeling ouderdomsaandoeningen	111	145	135	126	172	179
 Kanker	187	229	243	252	244	231
 Overig	303	366	337	524	588	609
Totaal	727	898	899	1.118	1.240	1.269

Het Expertisecentrum Euthanasie en de Regionale toetsingscommissies euthanasie hanteren verschillende indelingen en verschillende data van registratie, waardoor bovenstaande cijfers niet ten opzichte van het totaal aantal meldingen van euthanasie kunnen worden weergegeven. Regionale toetsingscommissies euthanasie. [Jaarverslagen RTE 2018-2023](#), [Expertisecentrum Euthanasie 2018-2023](#).

© KNMG, 2024. Meer informatie via www.knmg.nl/euthanasie

Palliatieve sedatie

Bij klachten die niet op een andere manier te behandelen zijn

Verkort het leven niet

Suf / Diepe slaap

De hele tijd of dagdelen

Palliatieve sedatie mag pas als de levensverwachting minder dan 2 weken is

Pijnbehandeling

Voorbeelden van andere wensen

- Wonen op een andere plek dan thuis
- Permanent wonen in een verpleeghuis
- Behandeling in ziekenhuis als de kans op verlies zelfstandigheid groot is
- Antibiotica / stoppen met bepaalde geneesmiddelen
- Stoppen met eten en drinken

Weet u wat u wilt?

- * Praat erover met uw naasten
- * Zet dingen op papier
- * Wilsverklaring, levenstestament e/o euthanasieverklaring
- * Praat erover met uw arts
- * Wilsverklaringen en niet reanimeren verklaringen staan bovenaan in uw dossier

WILSVERKLARING m.b.t. niet reanimeren

Hierbij verklaar ik, dat ik niet gereanimeerd wil worden in geval van een hartstilstand.

Naam:

Voornamen:

Geboortedatum:

Huisarts:

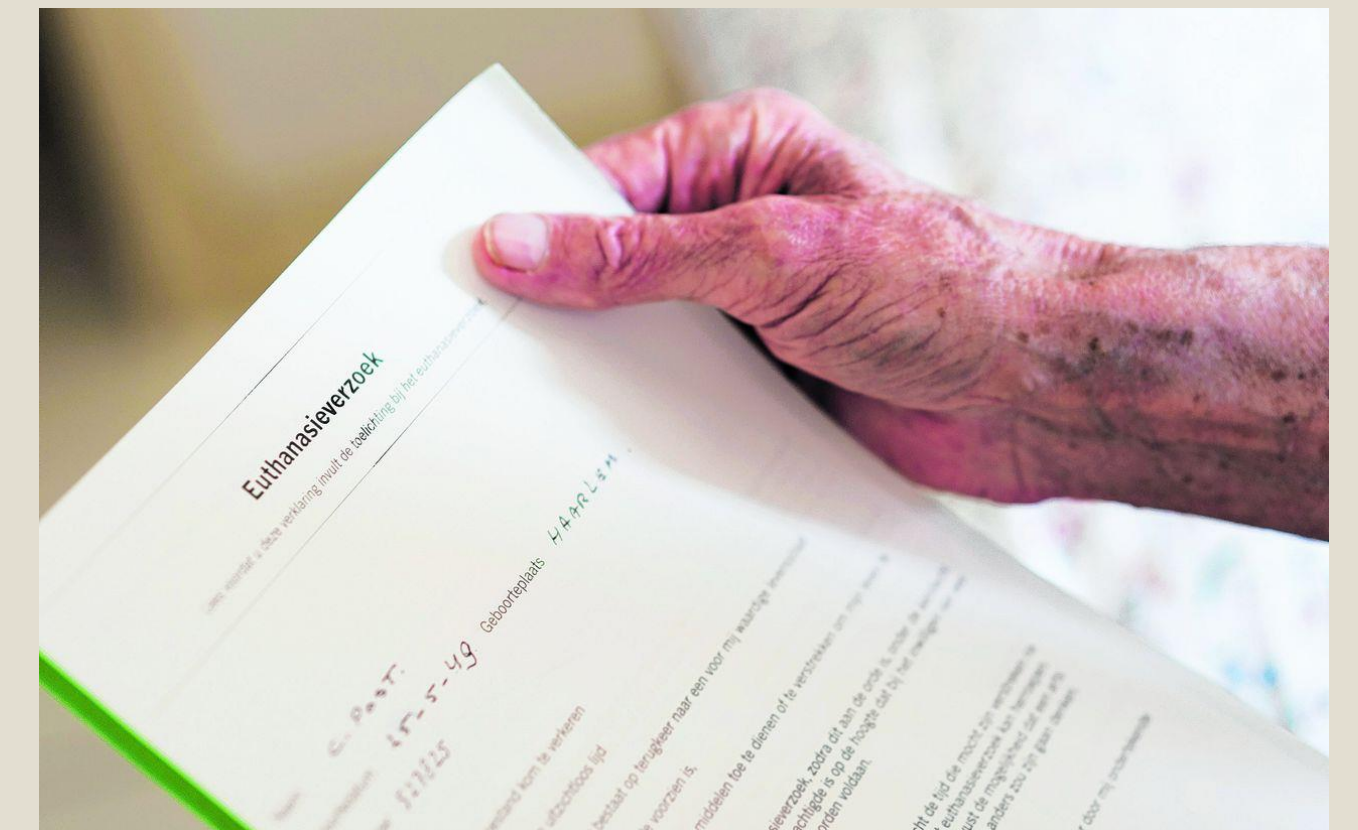
Opgemaakt te:

Datum:

Met de ondertekening van deze wilsverklaring, geef ik mijn huisarts tevens toestemming om de huisartsenpost en eventuele andere zorgverleners te informeren over mijn wens om niet gereanimeerd te willen worden.

Handtekening:

Brenda Ott, huisarts en NHG kaderhuisarts Ouderengeneeskunde in opleiding, Zeist april 2012

Weet u wat u wilt?

- Vastleggen in een document
Uw wensen rondom behandeling of levenseinde
Het aanwijzen van een vertegenwoordiger
- Als u zelf geen beslissingen meer kunt nemen (bijvoorbeeld coma)
- Duidelijk hoe u erover denkt, ook als u het zelf niet meer kunt zeggen
- Het hoeft niet via de notaris!
- Uw wensen en uw wilsverklaring kunt u altijd veranderen

Gesprek in de laatste levensfase: taboes rondom ziekte en dood

Het doet je goed eens aan de dood te denken

Je dagen worden er duidelijker van

Je dient te weten dat geen mens voor je leven kan

Maar ook dat niemand anders voor je sterven kan

Ik spreek er 's avonds wel eens over met mijn kinderen

Of 'k maak een grapje met de dood, dat kan geen kwaad

Als je overpeinst waar je tenslotte komt te liggen

Dan weet je af en toe wat beter waar je voor "staat"

Toon Hermans

Praten met uw naasten

Op tijd wensen en behoeften bespreken
met familie en vrienden

- iets gezien op televisie / iets gelezen /
deze bijeenkomst
- Praat eerst met iemand bij wie u zich
het meest op het gemak voelt
- Zeg dat het u bezig houdt, ook al is het
nog niet aan de orde
- Heb begrip voor elkaar

Praten met uw arts

Op tijd wensen en behoeften bespreken met een arts

- Neem iemand mee naar het consult
- Neem het gesprek op (wel eerst vragen)
- Praat over het gesprek met familie of vrienden
- Bij moeilijke vragen; vraag bedenktijd en maak een nieuwe afspraak
- Recht op informatie & Recht op niet weten

PALLIATIEVE ZORG

**LEVEN DOE JE
OP JE EIGEN MANIER**

STERVEN OOK

Loesje

www.loesje.nl

Belangrijke websites

- * thuisarts.nl
- * <https://www.patientenfederatie.nl/extra/levenseinde>
- * <https://www.knmg.nl/adviesrichtlijnen/dossiers/levenseinde-2/ervaringsverhalen>

Wilsverklaring

Wilsverklaring:

Plaats en datum
Naam
Geboortedatum
Telefoon
Huisarts
Wijkverpleging
1^e Contactpersoon
Telefoon 1^e Contactpersoon

Zie dit als een voorbeeld. Het is aan te raden dit te bespreken met uw naasten en uw zorgverleners. Wij verzoeken u een document op te stellen, bij u te houden en mee te nemen naar uw hulpverleners. De huisarts wil graag een kopie ontvangen van uw verklaring voor in uw dossier. De huisarts zorgt ervoor dat deze toegankelijk is voor de huisartsenpost

Hierbij verklaar ik aan mijn kinderen, naasten en zorgverleners het volgende:

Ik wens zo langdurig mogelijk in leven te worden gehouden Ja

Nee

- Ik wil **NIET** gereanimeerd worden.
- Ik wil **NIET** worden beademd en **GEEN** opname op de intensive care.
- Ik wil **GEEN** ziekenhuisopname.
- Ik wil **GEEN** onnodig levensverlengende handelingen als die ten koste gaan van mijn kwaliteit van leven.
- Ik ben in het bezit van een wilsverklaring voor euthanasie.

Als mijn belangenvertegenwoordiger/wettelijk vertegenwoordiger benoem ik:

Naam
Adres
Telefoon

Andere wensen denk aan plaats van sterven, geloof en inzet verzorging etc.:

Ondertekening.....

Vragen

